

SIŁA I ZDROWIE

Dotadek tygodniowy „Słowa Pomorskiego“

Program pracy zimowej sportowca-amatora.

Jeszcze o narciarstwie. — „System Zdersky'ego“, czy szkoła norweska? — Zastosowanie bojowa narciarstwa. — Lyżwiarstwo i jego wartość ćwiczebna. — Lyżwiarstwo figurowe, turystyczne i wycieczkowe. — Praktyczne zastosowanie lyżwiarstwa. — Higijena lyżwiarstwa.

Jeżeli weźmiemy pod uwagę część drugą zawodniczego kierunku narciarstwa tj. wyciągi — to przynajmniej musimy, że propagowanie narciarstwa, jako sportu, tylko w tym kierunku, byłoby błędem. Wyściagi narciarskie zamiast pożytku, przyniesić mogą szkodę organizmowi. Zwłaszcza organizmy młode i niewytrenowane winny wystrzegać się zbyt forsownych wyciągów, które w skutkach swoich mogą być fatalne.

W początkach rozwoju naszego narciarstwa (rok 1906—1912) panuje u nas powszechnie kierunek turystyczny z wykluczeniem pierwiastku narciarsko-sportowego. W tym czasie wśród nielicznej garstki miłośników tego sportu, mamy przeważnie wyznawców t. zw. „Szkoły alpejskiej“. Idąc za oryginałem narciarzy austriackich, względnie Niemca z polskim nazwiskiem — Zdersky'ego — narciarze nasi używali krótkich nart metalowej uprzęży i jednego długiego kijka. Łatwo do wyuczenia się system jazdy na nartach, zwany „systemem Zdersky'ego“ po legał na opanowaniu ruchów, umożliwiających wspinanie się nawet na mniej dostępne szczyty górskie. Również za inicjatywę Zdersky'ego weszły do narciarstwa ćwiczenia lżejszego typu, a mianowicie, wyciągi zjazdowe. Przy takich wyciągach nie może być mowy o większym zmęczeniu, a tembardziej o przemęczeniu. Narciarz w takim wyciągu zjazdowym ćwiczył sprawność koordynacyjną, przytomność umysłu, odwagę, uczył się opanowania nart i terenu. W latach następnych (rok 1911—1912) przywędrowała do nas droga przez Szwajcarię i Czechy norweska szkoła jazdy na nartach o kierunku więcej sportowym, a szkoła austriacka poszła w nie pamięć. Może i dobrze zrobiliśmy, że zarzuciliśmy tę niepraktyczną uprzęż, używaną dawniej, a wyciągi zjazdowe można urządzać i bez niej.

Najzdrowszym i najbardziej polecenia godnym kierunkiem tego szlachetnego sportu jest narciarstwo turystyczne. Jako takie może mieć zastosowanie nie tylko w górach, ale i w terenie płaskim, o ile tylko znajdzie się wystarczająca warstwa śniegu. Więcej emocji i rozkoszy dają wycieczki wysoko górskie, lecz te wymagają już większej rutyny narciarskiej.

Narciarstwo, jako sport posiada dwu kardynalne zalety: jest sportem łatwym do spopularyzowania, ponieważ nie wymaga żadnych specjalnych urządzeń, oraz ma znaczenie praktyczne dla celów komunikacyjnych. Terenem narciarstwa nie jest bieżnia ani bokoła specjalnie planowana, lecz cała okolica, tak jak ona przed nim leży. Tam gdzie zima araga i śnieżyca — a więc na północny wschódzie i w górach — zasklepiłaby mieszkańcy we własnych ogniskach, na szereg mieszkańcy zimowych, tam narty służą mogą jako praktyczny środek lokomocji.

Historia wspomina, o kilkukrotnym użyciu nart dla celów wojennych, toteż już w czasie wojny światowej, szkołono oddziały narciarzy wojakowych we wszystkich armjach europejskich które w bojach oddały wielkie usługi. Dziś narty są nieodzowną potrzebą wojskową w zimie, ponieważ manewrowanie po śniegu na nartach jest bardzo łatwe. Bardzo poważnie traktują narciarstwo np. armia szwedzka, fińska, a po wojnie armia polska szkolił każdą zimę tak oficerów jak i szeregowych w jeździe na nartach. Wymaga tego położenia geograficznego naszego kraju, a spodziewać się można, że na wypadek wojny narciarze mogą oddać wielkie usługi w kampanji zimowej.

Oprócz wyrobienia koordynacji nerwowej, przetożności umysłu i odwagi — narciarstwo jest doskonałym wyciecznikiem i godziwą rozrywką dla ludzi „żyjących nerwami“ w dusznych i niehigienicznych mieszkaniach, biurach i innych warsztatach pracy. Nieocenioną zaletą sportu narciarskiego jest również to, że sport ten mogą uprawiać osoby stare i młode bez różnicy wieku i płci. Oczywiście, że osoby młodsze mają lepsze szanse do opanowania techniki narciarskiej, chociaż i osoby w wieku podeszłym z łatwością i pożytkiem dla swych nerwów i zdrowia uczyć się sztuki narciarskiej. Słowem, propaganda tego sportu godna polecenia, a pole do działania bardzo wdzięczne.

Jednym z popularniejszych sportów zimowych jest lyżwiarstwo, które we wszystkich swoich formach jest doskonałym ćwiczeniem równowagi. Na ślizgawkę śpieszą stary i młody bez różnicy płci i zawodu. Celem zaraz dodatnich zalet jak: miła rozrywka, tanieść oraz idealnie higieniczny ruch — oto przyczyny popularności lyżwiarstwa.

Wartość ćwiczebna lyżwiarstwa jest również godna podkreślenia. Lyżwiarz, przez balansowanie na śliskim lodzie zatrudnia prawie całą muskulaturę, a przedewszystkiem mięśnie kończyn dolnych i tułowia. Intensywny ruch ślizgowy lyżwiarza ćwiczy serce i płuca, a wzmocniona praca mięśni brzusznych i szybko krążenie krwi podnosi w dużej mierze funkcjonalność narządów śluzowych i cierpi na bezsenność niechaj śpieszą na ślizgawkę i na pewno dozna kojącego działania w tej zdrowej rozrywce.

Na wstępie postaram się scharakteryzować rozmaite rodzaje lyżwiarstwa i jego zastosowanie w praktyce.

Lyżwiarstwo może iść w trzech kierunkach, a mianowicie w kierunku turystycznym, wycieczkowym i jazdy sztucznej czyli figurowej. Ten pierwszy, polecenia godny kierunek jest u nas prawie nieznanym. Który kierunek należałoby u nas propagować? Przedewszystkiem lyżwiarstwo figurowe, by młodzież odciągnąć od różnego rodzaju wycieczek na lodzie, które pozwalają się zastosować praktycznych i prowadzą do niepożądanego przemęczenia. Wprawdzie lyżwiarstwo figurowe również pozbawione jest zastosowań praktycznych, ale jeżeli zwążywszy, że lyżwiarstwo wycieczkowe również nie daje nic lepszego poza przemęceniem — to summae nasze w tym wypadku może być czyste. Lyżwiarstwo figurowe posiada wylbitne formy ruchów estetycznych. Nie

które ruchy jazdy figurowej możemy porównać z ruchami rytmiki, plastyki i kroków tanecznych.

Nierozwinięta się u nas: łyżwiarstwa turystycznego tłumaczył początki teren, brak mroźów, bo nie można powiedzieć, że w Polsce Biema rzek i jezior. Mówiąc o terytorjum ziem polskich musimy zaznaczyć, że nasze „pojezierze Mazurskie”, usiane mnóstwem jezior oraz okolicą Pińska „biota pińskie” nadaje się doskonale na rozwinięcie łyżwiarstwa turystycznego. W Holandji dzieci jadą do szkoły na łyżwach po zamrażniętych kanałach, chłopcy i baby jadą do miasta za sprawkami również na łyżwach.

Omawiając znaczenie życiowe - praktyczne łyżwiarstwa, trzeba zawsze o tem pamiętać, że na takim terenie, jak pojezierze Mazurskie i na „biotach pińskich”, łyżwiarstwo niewątpliwie może mieć zastosowanie bojowe na wypadek wojny.

Chcąc osiągnąć wszystkie korzyści, jakie daje ten sport, trzeba pamiętać o niektórych przepisach higienicznych. Obuwie winno być wygodne na niskim, angielskim obcasie i koniecznie sznurowane. Ubiór łyżwiarza powinien być lekki i wygodny — Ciepłe płaszcze i futra krępują narciarza w ruchach i najczęściej są przyczyną zanieżenia. Najodpowiedniej jest wziąć strój z materiału wełnianego (swater) a na głowę włożyć niski kapelusz filcowy lub czapkę wełnianą.

Jak zachowywać się na ślizgawce? Przy większym mrozie i silnym wietrze lepiej nie ryzykować i wstrzymać się od ślizgawki ze względu na stosunkowo łatwe i dosyć częste odmrożenia uszu, nóg i t. p. W czasie ślizgania się unikać rozmów, oraz nie palić papierosów, ponieważ zimne powietrze, poknięte przez ciągłe otwieranie ust, stanowi poważnie niebezpieczeństwo niesytu dróg oddechowych. Rzecz jasna, że przymocność ślizgawki nieośmiawia tylko osobą zdrową fizycznie, a przede wszystkim bez wady serca, choroby nerek, pęcherza i chorób dróg oddechowych. Będąc zgrzytnym, nigdy nie stać długo bezczynnie na lodzie, nie odpoczywać na ławkach, oraz wystrzegać się używania zimnych napojów i alkoholu w czasie ślizgania się.

Łyżwy powinny być dobrze dopasowane i przymocowane do obuwia. Najpraktyczniej jest łyżwy przymocować na stałe do bucików, ponieważ przymocowywanie łyżew sznurkami lub naskami wpływa ujemnie na prawidłowe krążenie krwi. Do jazdy figurowej nadaje się więcej łyżwy z wygiętym hakiem, natomiast dla początkujących łyżwiarzy i dla dzieci, krzywizna ostrza powinna być jak najmniejsza, co ułatwia znacznie jazdę na łyżwach.

Jeżeli dodamy do całego szeregu zalet, w jakie obfituje sport łyżwiarski, zabawę towarzyską, oraz starego gier sportowych, które można uprawiać na lodzie, jak np. „hockey” — to łyżwiarstwo naprawdę zasługuje na poważniejsze traktowanie w dziale sportów zimowych.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Hockey na Pomorzu.

Jeden z najciekawszych sportów zimowych, jakim jest hockey na lodzie, znalazł na Pomorzu w ciągu ostatnich lat bardzo dużo zwolenników.

Inicjatywa wyszła z Torunia, gdzie ruchliwy klub TKS zorganizował już w r. 1924 pierwszą drużynę hockeya na lodzie. Drużyna ta rok rocznie zdobywała mistrzostwo Polski Zachodniej, znajdując godnych rywali w poznaniakach, z którymi jednak stale wychodziła zwycięsko.

Ostatni sezon przyniósł tej drużynie bardzo wielki sukces, a mianowicie na mistrzostwach Polski w Zakopanem zdobywała toruńczycy 3 miejsce za dwoma klubami warszawskimi AZS-em i Legią.

Najlepszą drużyną hockeyową poza Warszawą okazała się drużyna toruńska TKS-u, która pobawiła się mistrza Lwowa „Pogoń” i mistrza Wilna AZS. Zdobyła zaszczytny tytuł prowincjonalnego mistrza Polski. Mani więc w Toruniu doskonałą drużynę hockeyową, drużynę, która jest naprawdę nie tylko chlubą Torunia ale i całego Pomorza.

Poza TKS-em posiadają w Toruniu nieźle drużyny gimnazjum oraz seminarjum. W tym sezonie zorganizowała drużynę hockeyową również Ofic. Szk. Art. Iazem mamy więc w Toruniu 6 drużyn w tem 1 A-klasową (TKS.); 2 B-klasową (TKS. i OSAr.) i 2 szkolne.

Drugim ośrodkiem hockeyowym jest Bydgoszcz. Tam pierwszą inicjatywę ujęło BTW. (Bydg. Tow. Wioślarskie), które nie tylko na wodzie ale i na lodzie wykazało nadzwyczaj sprężystą organizację.

Poza BTW, które zgłosiło swą drużynę do P. Z. H. L. organizuje w Bydgoszczy drużynę hockeyową K. S. „Polonia”, oraz Oficera Szkoła Pierchoty.

Poza tem istnieją jeszcze 4 drużyny szkolne. Bydgoszcz będzie posiadała w tym sezonie dwie pierwszorzędne urzędowe ślizgawki, na których znajdować się będą boiska hockeyowe z budami oraz wszelkimi urządzeniami. 3-ciem zrzędu miastem jest Grudziądz, gdzie od roku istnieją dwie drużyny hockeyowe przy Tow. Gimn. „Sokół”.

W końcu wymienić wypada jeszcze odległą Lubawę, gdzie drużynę hockeyową zorganizował tamtejszy klub hockeyowy.

Ta stosunkowo wielka ilość drużyn na Pomorzu, skłoniła organa kierujące do utworzenia Pomorskiego Okręgowego Zw. H. na Łodzi, którego organizacja obecnie jest w toku.

Tym, naier ciekawym sportem, zainteresować się powinna szerza publiczność, która szczególnie w Toruniu miała niejednokrotnie sposobność zobaczenia pięknej gry między pierwszorzędnymi drużynami.

R. S.

Zaprawa i trening

hockeya lodowego.

Hockey na lodzie jest sportem twardym, iscie męskim i wymaga od gracza dużo energii, umiętności i wytrzymałości. Nieodzownym warunkiem dla każdego hockeyisty jest odpowiednie przygotowanie się do wymagań, jakie sport ten stawia.

Logicznie więc trening winien być prowadzony według zgóry ustalonego programu.

I. Trening suchy.

1) Codziennie rano po wstaniu z łóżka 3 minuty gimnastyki polegającej na: podnożeniu nóg, przyciemnieniu nogi unoszona ma być zgłeta w kolanie pod kątem prostym, i równoczesnym wspięciem się na palcach. Ręce zgłeta w łokciu pod kątem prostym, wykonują energiczne ruchy naprzód i to naprzemian z nogami. (Prawa noga — lewa ręka).

Łódź ćwiczeń zwiększać codziennie stopniowo od 10—50 razy.

2) W południe w przerwie obładowej na równym placu lub w sali gimnastycznej (najlepiej na kortach tenisowych) ćwiczyć strzały krążkiem do bramki wprci z ziemi, bez jakiegokolwiek deski lub blachy. Z początku strzelać bez wielkiego wysiłku z odległości 10 do 20 metrów. Gdy strzelanie przychodzi już z łatwością, kładź naciek na celność i siłę strzału. Wystarczy oddać codziennie 15 do 25 strzałów.

3) Włączorem co drugi lub trzeci dzień gimnastyka i bieg w celu wyrobienia wytrzymałości.

4) Raz na tydzień marsz w formownem tempie, Z początku 4 kilometrów, następnie zwiększać trasę do treningu 2 — 3 km. Nie trenować więcej,

jak 15 kilometrów. Po każdym 1.000 m. marszu przechodzi się w bieg o umiarkowanym tempie, zwiększając z każdym treningiem przestrzeń z 50 do 200 m i kontynuować dalsze marsze.

II. Trening na lodzie.

1) Codziennie po wejściu na lód zawiąże z kijem przepiśnowo trzymanym w rękach, robić 2 lub 3 okrążenia toru dwuletnim podciąganiem.

2) Po zatrzymaniu się krótki odpoczynek i ćwiczyć starty czyli jak najszybciej wprawianie się w ruch. Starty ćwiczyć przez odhianie się całą tyłką, bardzo krótkimi i szybkimi krokami zwiększając je w miarę rozwoju szybkości. Po 10 startach bez krążka ale zawiąże z kijem prawidłowo trzymanym ćwiczyć starty z krążkiem i to w różnorodny sposób, prowadząc krążek od samego startu, łapiąc krążek po 3-5 krokach, otrzymując krążek w czasie startu od partnera itp.

3) Drybling czyli umiejętność prowadzenia krążka przez przeszkodę któremś się przeciwni gracz i ich kije. Dryblować z początku wolno, potem coraz szybciej.

3) Przy dryblingu uważać, by krążek prowadzić w stronę lewą, prawą i przed sobą. (Tutaj wskazane są pokazy przez trenera, wzgl kolegę zawodowanego w sędzie gry hokejowej).

4) Strzelanie na bramkę. Po dryblingu następuje trening bramkarza. Strzelać z odległości 10-20 kroków, z rozbiegu, prowadząc krążek przed sobą w jak najdogodniejszej dla siebie pozycji, aby móc każdej chwili bez zatrzymania strzał wykonać. Strzelać tak, by krążek leciał w powietrzu na wysokości 50-100 cm. od lodu.

5) Po tych wstępnych ćwiczeniach, należy prze prowadzać trening zespołowy z całą drużyną, ustawiając ją w takim składzie, w jakim występować ma na zawodach. Zasadniczy trening polega na przeprowadzaniu ataków, wyrabianie orientacji i intuicyjne wyczucie zamiarów partnera, przyczem wszyscy gracze kierować się powinni zgóry o mówionym planem, w przeprowadzeniu którego winni się nawzajem uzupełniać. Trening taki prowadzić powinien jeden z najlepszych graczy, który w razie nieprawidłowego przeprowadzenia akcji, wstrzymuje grę gwizdkiem.

R. S.

Kurs jazdy konnej w Toruniu.

Dnia 6-go bm. odbyło się 8-te kolejne walne posiedzenie oddziału konnego „Sokola” pod przewodnictwem druha Adamskiego, prezesa gniazda I — Dzięki zrozumieniu przez społeczeństwo znaczenia rozwoju sportu, najchętniej rodzajem, którego jest bezsprzecznie jazda konna i poparciem władz wojskowych — staraniem kierownictwa oddziału konnego został utworzony 6-ciu-miesięczny kurs jazdy konnej dla stworzenia instruktorów półzawodowej kadry przysposobienia wojskowego. — Ćwiczenia prowadzi znany w Toruniu instruktor jazdy konnej kap. Zadorański, który cieszy się ogólną sympatią ćwiczących druhów, zwiększając tem samem stale zastęp „koniarzy”. Jazda odbywa się 3 razy w tygodniu — 2 razy w ujeżdżalni i raz w terenie.

Kurs jazdy obejmuje — umiejętność obchodzenia się z koniem, jazdę konną i chwytty szablę. — Praca młodego zastępy konnego postępuje dość szybko, również w ćwiczeniach lancami i w strzelaniu.

Ażeby spopularyzować wśród społeczeństwa, oraz wzbudzić zaufanie do tego szlachetnego sportu, oddział konny zamierza w najbliższej przyszłości zakupić konie i przy poparciu władz wojskowych, miejskich oraz społeczeństwa otworzyć własną ujeżdżalnię, ażeby umożliwić naukę jazdy konnej szerszym warstwom ludności. Oddział posiada kompletne umundurowanie, znaczną ilość łań, siodeł, rąplery, miarki, fantary i t. p. który to sprzęt w znacznej mierze ułatwi chętnym pracę. Osoby zainteresowane bliższymi informacjami mogą zasięgnąć u kierownika oddziału konnego druha Kwiatkiewicza w lokalu szkoły handlowej I. P. H. w Toruniu — Szpitalna nr 6, względnie u zastępcy kierownika druha Niedzielskiego w lokalu Pomorskiego Stowarzyszenia Rolniczego, telef. 436.

Z życia Hallerczyków w Toruniu.

W niedzielę 2 bm. placówka Zw. Hallerczyków w Toruniu odbyła swe miesięczne zebranie w lokalu „Strzelniczy”.

O godz. 12 ej zebranie zagalł prezes placówki drh Bukowski, włączając jednocześnie licznie przybyłych członków hasłem „Czołem”. Po zgromadzeniu sekretarz placówki drh Małkowski odczytał protokół z ostatniego zebrania i omówił bieżące korespondencje. Z kolei nastąpiły sprawozdania z odbytych zabaw drużyny błękitnej w dniu 18 listopada br. ostrego strzelania, kursów przeciwważowych, pochodu propagandowego Związku Kupców Chrześcijańskich itp.

Sprawy ta rozwinął dość szeroko prezes p. Bukowski, wykazując, iż rok bieżący dostarczył błękitnym szermierzom dużo pracy, która nie zalażala się na ich błękitnych barkach, jak i poprzednio, gdy na wołanie wodza „Do boju” walczyli o wolność tak i teraz zamienili miecze na lemieszce, dzieląc tysiący braci hallerczowskiej pracuje spokojnie i jak zwykła owocnie nad aktualnymi sprawami społecznymi.

Kolejnym punktem obrad była sprawa urządzenia tradycyjnej gwiazdki dla drużyny błękitnej. Nad sprawę tę wywalała się szeroka dyskusja, podczas której padły najrozmaitsze propozycje. Dalej wybrano komisję rewizyjną, uchwalono odbyć doroczne walne zebranie w dniu 6 stycznia 1929 roku, zatwierdzone sprawę legitymacji łącznie z fotografiją i sprawy dotyczące P. W.

W wolnych głosach członkowie wyjawiali swe życzenia i udzielałi wskazówek do dalszej pracy dla osiągnięcia celów wytkniętych przez hasło: „Dla Ciebie Polako i dla twojej chwały”.

O godz. 14-iej zebranie rozwiązał p. prezes Bukowski hasłem: „Czołem!”

Harcerski kurs żaglowy w Toruniu.

Pod ku morzu wóród harcerskiej młodzieży pomorskiej zataza coraz szersze kregi. Ubieklego lata młodzież ta harcowała na swych żagłówkach po Wiśle i jeziorach pomorskich, a wreszcie po zatoczce gdańskiej, przechodząc tam i kurs żeglarski, zorganizowany przez komendę Chorągwi Pomorskiej przy pomocy komendy portu wojen w Gdyni. Obecnie nastąpił nowy ważny etap w rozwoju Idel morskiej na terenie Chorągwi Pomorskiej. Oto Dział Żeglarski Komendy Chor. Pom., dzięki pomocy komandora Frankowskiego, d-cy Oficerskiej Szkoły Marynarki Wojennej w Toruniu, zorganizował teoretyczny Kurs Żeglarski w Toruniu, który prowadzi d. grubowie podchorążowie Jerzy Błęziński, May i Wroński, słuchacza szkoły morskiej w Toruniu.

Wykłady trwają już od 24 października b. r. i obejmują następujące przedmioty: nawigację, widzę okrętową, sygnalizację morską, dewiację oceanografii i meteorologii. Kurs p. trwa całą zimę i będzie stanowił gruntowne przygotowanie do przyszłej akcji letniej na morzu, do której już obecnie

Komenda Chor, zaczyna się przygotowywać. Należy się wielkie uznanie dla wykładowców kursu, którzy sami pracując, czas swego wypoczynku poświęcają bezinteresownie szerzeniu ideału morskiej wśród harcerskiej młodzieży.

Z życia tow. gimnast. „Sokol”

Nadzwyczajne zebranie Okręgu II w Chojniecach.

W sobotę 8 grudnia br. odbył się w lokalu p. Kalety w Chojniecach zjazd delegatów Rady Okręgowej Sokola Okręgu II. przy udziale 7 członków zarządu i 12 delegatów oraz przedstawiciela dzielnicowego dh. Bączynskiego, przedstawicieli prasy i licznych gości. Przewodnictwo zebrania objął na ogólne życzenie prezesa okręgowy dh. prof. Szczepański, który w serdecznych słowach witał uczestników zjazdu. Po przeczytaniu przez sekretarza okręgowego dh. Kalizną protokołu z ostatniego zebrania Rady Okręgowej, rozwinęła się nader ożywiona dyskusja nad wnioskiem zarządu dzielnicowego o podwyższenie składek z 50 gr. na 1 zł. W sprawie tej przemawiali dh. Galla, Pacek, dr. Freys, Kamiński i Bączynski. Wobec rozbieżności zdań wśród mówców poddano sprawę głosowaniu, w którym padło głosów 7 za podwyższeniem składek a 9 przeciw, wskutek czego wniosek upadł.

Następnie wygłosił delegat dh. Bączynski bardzo interesujący referat o organizacji Sokola w Czechach. Mówca zaznaczył, iż krocząc powinniśmy śladem Czech, gdzie organizacja stoi na najwyższym poziomie i zalecał zarazem gorąco tworzyć przy okręgach instruktorów, którzy służyć będą gładzom instrukcją fachową.

W dalszym ciągu uchwalono jednogłośnie uzgodnić jeszcze przed Zlotem Wszelchostwańskim Zlot międzyokręgowy w Tucholi, w którym wezmą udział okręgi II, III i XI Zlot Okręgowy w Brusach odłożono na przyszły rok.

Sprawę umundurowania członków referował dh. prezes, nadmienając, iż na wszystkich uroczystościach i zjazdach należy postugiwać się umundurowaniem sokolem. Dalej polecał dh. prezes popierać kupców i przemysłowców, którzy są członkami „Sokola”.

W końcu zalecał dh. Bączynski ogłaszanie spraw organizacyjnych „Sokola” każdej miejscowości w organie własnym „Sokole”. Na wniosek dh. prezesa obrano jednogłośnie dh. Rapackiego korespondentem fachowym. Po wyczerpaniu porządku obrad zamknął dh. prezes zebranie.

Puhar za przepłynięcie morza.

W Bydgoszczy w dniu 8-go grudnia br. odbył się ogólny zjazd delegatów Polsk. Zw. Pływackiego z udziałem delegatów z całej Polski. Prezes Zw. Pływackiego, podczas tego zjazdu, po dłuższym przemówieniu wręczył p. Gertrudzie Skowrońskiej, członkini TKSt-u z Torunia wspaniałą puchar z wrytym na nim napisem: „Polski Związek Pływacki p. Gertrudzie Skowrońskiej za przepłynięcie z Gdyni na Hel dnia 15. 7. 28”.

Różne.

Igrzyska zimowe w Davos. W dniach od 13—18 stycznia odbędą się w Davos (w Szwajcarii) pierwsze awanturnicze Igrzyska Zimowe. Program zawodów obejmuje między innymi narciarstwo i hokej. W konkurencjach tych wezmą udział także i Polacy. W hokeju zgłoszone są również czołowe drużyny Europy, a mianowicie: Austria, Szwecja, Szwajcaria, Niemcy i Czechosłowacja.

450 porządkowych na meczu. Jak podaje prasa łódzka mecz ligowy Wisła—ŁKS (rozgrywki) w Łodzi odbył się wprawdzie oficjalnie przy drzwiach zamkniętych, jednak zarząd ŁKS-u wpadł na doskonały pomysł i sprzedawał opaski dla porządkowych po złotych 5 za sztukę. Takich opasek miano sprzedać aż 450, wobec czego ŁKS zarobił sporo gotówki na meczu. Na którym nawet kas biletowych nie otwarto.

Hokejowa mistrzostwa Europy. W dn. od 27 stycznia do 3 lutego odbędą się w Budapeszcie hokejowe mistrzostwa Europy. Do zawodów tych zgłosiło się dotychczas sześć państw, a mianowicie Węgry, Szwajcaria, Anglia, Austria, Belgia i Czechosłowacja. Prawdopodobnym jest również udział dalszych 8 państw, a mianowicie Niemiec, Polski, Rumunii, Szwecji, Francji i Włoch.

Podział lekkoatletów na klasy. Na posiedzeniu zarządu PZLA zapadła załączona uchwała podziału zawodników na klasy. Dotychczas istniał niewłaściwy system podziału klubów na klasy, który okazał się bardzo niedogodnym. Obecnie postanowiono przeprowadzić podział zawodników na klasy A, B i C według wyników osiągniętych. Przeanalizując do klasy wyższej mogą być uwzględniane jedynie po zatwierdzeniu wyników. Młodzież do lat 17 tworzy osobną klasę: młodzików. Uchwała ta wejdzie w życie już w roku przyszłym. Nie dotyczy to kobiecej lekkiej atletyki, abismowi panie należy być w roku przyszłym do jednej tylko klasy.

3000 zgłoszonych lekkoatletów. Polski Związek Lekkoatletyczny liczy obecnie ponad 3000 zarejestrowanych czynnych lekkoatletów zrzeszonych w 170 klubach. Dnieladna było 187 klubów, lecz 27 klubów skreślono za brak działalności. Zniesiono podział na klasy i ustalono jedną taką składkę członkowską.

Zmodyfikowany program X Olimpiady. Program Igrzysk X Olimpiady w roku 1932 w Los Angeles został radykalnie zmodyfikowany. Odrzucono wszystkie niemal gry a mianowicie piłkę nożną, hokej, polo i tenis, są jedynie charakter pokazowy, będą miały także galérie sportu, jak kolarstwo, żeglarstwo i podnoszenie ciężarów. W konkurencji oficjalnej Igrzysk pozostały więc tylko następujące galérie sportowe: lekka atletyka, wioślarstwo, pływanie, boks, szermierka, szapsy, gimnastyka, pieclobój hippika oraz konkursy sztuki i literatury.

Czasopisma sportowe.

„Informacyjny kalendarzyk narciarski” na rok 1928 — 29.

Kalendarzyk ten zawiera szereg cennych dla narciarzy informacji, jak daty wchodu i zachodu słońca oraz zmiernictwu i brzasku, kalendarz sportowy program zawodów F. I. S. dane co do wyposażenia narciarskiego, smarowania i konserwacji sprzętu narc., postanowienia Konwencji turytycznej, rozkład jazdy pociągów, spis szroniak, spis klubów i władz P. Z. N., postanowienia dotyczące oznaki za sprawność i t. d. Liczne wiadomości czynią wyjątkowo to nadzwyczaj pożytecznym nietylko dla każdego narciarza, ale i dla turystów i osób wogóle interesujących się sportem.

U. Kalendarzyki te osoby zrzeszone w klubach, narciarzych do P. Z. N. nabywać mogą łącznie z należytą przedzującąmi ważność ich legitymacji za cenę 2.— zł. nieczłonkowie zaś mogą je otrzymać w sklepach sportowych, sekretariatach klubów po 3.— zł.